

Vedlegg: Oppsummering av tilsyn med private skoler 2024

Innledning

Vi viser til eget rapporteringskrav i Tildelingsbrevet for oppsummering av våre tilsyn med private skoler med frist 15. april 2025.

Formålet med denne oppsummeringen er å gi Kunnskapsdepartementet en overordnet oversikt over Utdanningsdirektoratets tilsynsaktivitet i 2024. Når vi omtaler funn fra tilsyn og skriver gjennomførte tilsyn, er dette hentet fra foreløpige tilsynsrapporter. For nærmere detaljer om funnene fra tilsyn viser vi til publisering på udir.no.

Tilsynsaktiviteten i perioden 2021 til 2024

Tabellen inneholder nøkkeltall om tilsyn for perioden 2021 til 2024

Nøkkeltall om tilsyn i perioden 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Foreløpige rapporter (se Hva er en foreløpig rapport?)	49	46	77	53
Endelige rapporter (se Hva inneholder endelig rapport?)	36	55	53	54
Åpnede tilsyn (se Når og hvorfor åpnes tilsyn?)	58	44	82	56
Avsluttede tilsyn (se Når kan et tilsyn avsluttes?)	40	44	49	65
Foreløpige rapporter uten brudd på regelverket og vi gikk rett til endelig rapport (se Hva gjør vi når vi ikke finner brudd på regelverket?)	0	3	24	10
Antall kontrollerte kontrollspørsmål (se Hva er et kontrollspørsmål?)	187	329	207	130
Gjennomsnittlig antall kontrollspørsmål per tilsyn	4	7	3	2
Antall kontrollspørsmål med brudd	84	133	113	97
Andel kontrollspørsmål med brudd	45 %	40 %	55 %	75 %

Om tilsynsaktiviteten i 2024

I 2024 gjennomførte vi 53 tilsyn. 47 prosent av tilsynene var knyttet til skolenes økonomiforvaltning, mens 53 prosent var med opplæringen ved de private skolene.

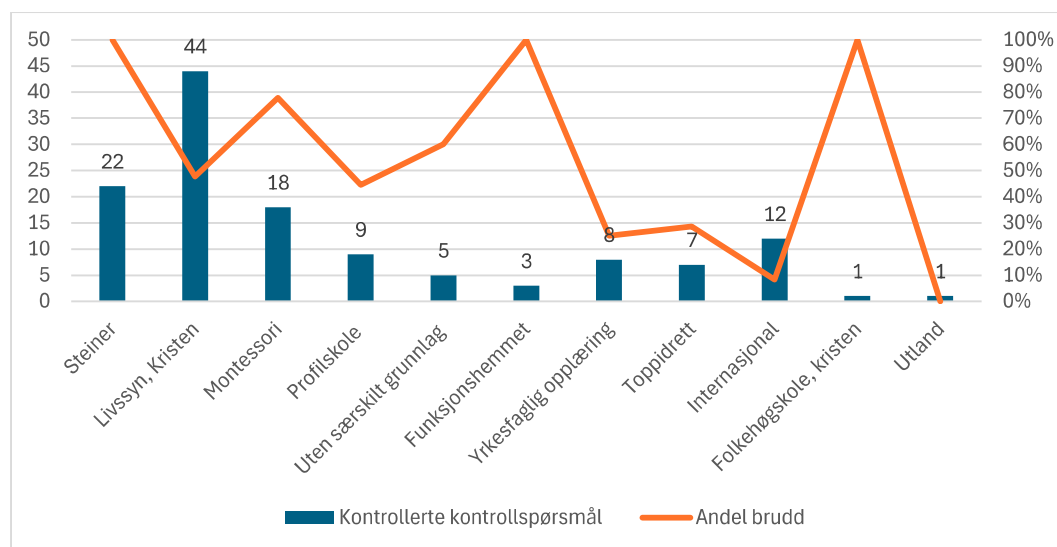
I lys av antall kontrollerte kontrollspørsmål ser vi at det andelsvis ble avdekket mer brudd på regelverket knyttet til skolenes økonomiforvaltning. Både på økonomi- og opplæringsområdet ble det gjennomført tilsyn med flere forskjellige temaer. Samlet ble det gjennomført tilsyn med 21 mer eller mindre ulike temaer. Dette viser bredden i risikoen som er avdekket.

På økonomiområdet har vi etablert en kontrollstrategi som skal sørge for at arbeidet med kontrollaktivitetene vi gjennomfører på privatskoleområdet er systematiske. Vi skal forebygge, avdekke og følge opp brudd på økonomiregelverket på en hensiktsmessig måte. En viktig forutsetning for at kontrollstrategien skal fungere best mulig, er at vi jevnlig gjennomfører en sektoranalyse der vi samler informasjon, vurderer kontrollaktiviteter og

utarbeider en plan for bruken av kontrollaktiviteter. Kontrollstrategien gjør at vi kan gjennomføre mer målrettede tilsyn på økonomiområdet. Tilsynene på økonomiområdet har vært mindre omfangsrike, og det er stort sett avdekket brudd på regelverket der vi har åpnet tilsyn. Andel kontrollspørsmål med brudd har økt fra 55 % i 2023 til 75 % i 2024, og vi vurderer at kontrollstrategien har medvirket til denne utviklingen.

Godkjenningsgrunnlag

Figuren viser antall kontrollspørsmål som er kontrollert og andel brudd på det kontrollerte fordelt etter de ulike godkjenningsgrunnlagene.

Skolene vi førte tilsyn med er godkjent på flere ulike godkjenningsgrunnlag. Tilsynene omfattet syv steinerskoler, nitten livssynsskoler og ni montessoriskoler. Videre førte vi tilsyn med tre profilskoler, to skoler for funksjonshemmede, tre for yrkesfaglig opplæring, to toppidrettsskoler, to internasjonale skoler og en utenlandsk skole. For første gang på flere år førte vi også tilsyn med en folkehøgskole. De avdekkede bruddene på regelverket fordeler seg ganske likt mellom de ulike godkjenningsgrunnlagene. I kun ett av tilsynene ble det ikke avdekket brudd. Dette tilsynet omfattet også kun ett kontrollspørsmål.

Hovedfunnene fra de foreløpige rapportene inkluderer følgende:

- Skolene sikrer ikke at individuelt tilrettelagt opplæring gjennomføres i samsvar med vedtakene, spesielt når det gjelder innhold, omfang, organisering og kompetanse
- Det sikres ikke at alle ansatte melder fra hvis de har mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en ansatt
- Undervisningen dekker ikke læreplanen i fagene og samsvarer ikke med godkjente læreplaner
- Skolene melder ikke opp alle elevene på de obligatoriske trinnene til Elevundersøkelsen
- Statstilskudd og skolepenger brukes ikke uavkortet til elevenes beste
- Styrets vedtak om handel med nærstående er ikke dokumentert med priser og vilkår fra uavhengige tilbydere
- Styret sikrer ikke at vedtak om handel med nærstående kommer elevene til gode eller at dette er en rasjonell måte å skaffe varer eller tjenester på

- Årsregnskapene inneholder ikke korrekte opplysninger om handel med skolens eiere eller nærstående
- Revisorer er ikke gjort kjent med privatskoleloven, forskrifter, skolens godkjenning og det årlige tilskuddsbrevet
- Skolene driver eller eier tilleggsvirksomhet som ikke er godkjent i henhold til økonomiforskriften
- Styret følger ikke opp offentlige krav og forutsetninger for virksomheten

To skoler fikk varsel om tilbaketrekking av skolens godkjenning

Vi har varslet en skole om tilbaketrekking av godkjenningen til å drive privatskole på grunn av gjentatte og alvorlige brudd på regelverket. Disse bruddene har blant annet hatt store konsekvenser for elevenes mulighet til å ha et trygt og godt skolemiljø. Skolens styre og ledelse har ikke fulgt opp offentlige krav og forutsetninger for virksomheten, og har hatt problemer med å overholde frister satt av offentlige myndigheter. Dette har ført til at Utdanningsdirektoratet og Statsforvalteren har brukt mye tid og ressurser på å følge opp skolens regelbrudd.

Vi har også varslet om tilbaketrekking av godkjenningen til å drive privatskole i ett annet tilsyn på grunn av omfattende og alvorlige brudd på regelverket. Bruddene vi avdekket har svekket tilliten til skolens ledelse og deres evne til å gi elevene en opplæring i tråd med deres rettigheter.

Oppsummering

Oppsummeringen av tilsynsaktiviteten for 2024 viser flere mangler og brudd på regelverket ved private skoler i Norge. Det er avdekket brudd på regelverkene på alle temaene som er kontrollert. Dette viser at tilsyn har vært nødvendig og at vi i stor grad har truffet med våre risikovurderinger (se [Hvordan gjør vi risikovurderinger?](#)).

For å sikre bedre regelverksetterlevelse ved private skoler er det avgjørende at styrene ved skolene tar ansvar for å rette opp i de avdekkede bruddene og sørge for at statstilskudd og skolepenger brukes mest mulig effektivt til elevenes beste.

I løpet av 2024 fikk vi et eget oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om å gjennomføre tilsyn med en av menigheten Samfundets kristne livssynsskole. Vi ble også bedt om å vurdere tilsyn med de øvrige tre skolene til menigheten. I tillegg vurderte vi det som nødvendig å føre tilsyn med Det Almindelige Samfunds skole. Disse tilsynene ble gjennomført med stedlig tilsynsbesøk høsten 2024. De foreløpige tilsynsrapportene vil bli oversendt til skolene i starten av 2025, og funnene blir oppsummert i årsrapporten for 2025. Dette har vært relativt omfattende tilsyn som har krevd mye av tilsynskapasiteten vår, og det har redusert muligheten til å følge opp andre risikoer som ble avdekt. Våren 2025 vil vi følge opp dette videre. Det gjelder for eksempel områdene individuelt tilrettelagt opplæring, skolemiljø og elevenes utbytte.